

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1 Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը և աշխարհագրությունը. Ըստ ստացված օպերատիվ տվյալների, ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը 2003թ. հունվար-հուլիսին, ընթացիկ գներով, կազմել է 643835.7 մլն. դրամ կամ 1099.5 մլն.դոլար, այդ թվում ապրանքների արտահանումը՝ 218347.3 մլն.դրամ (372.9 մլն.դոլար) և ներմուծումը՝ 425488.4 մլն.դրամ (727.0 մլն.դոլար):

Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 207141.0 մլն.դրամով (354.2 մլն.դոլարով), իսկ առանց մարդասիրական օգնությամբ ստացված բեռների՝ 190128.3 մլն. դրամով (325.1 մլն. դոլարով):

ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառության և առևտրային հաշվեկշռի ցուցանիշները, ըստ առանձին երկրների, 2002-2003թթ. հունվար-հուլիսին

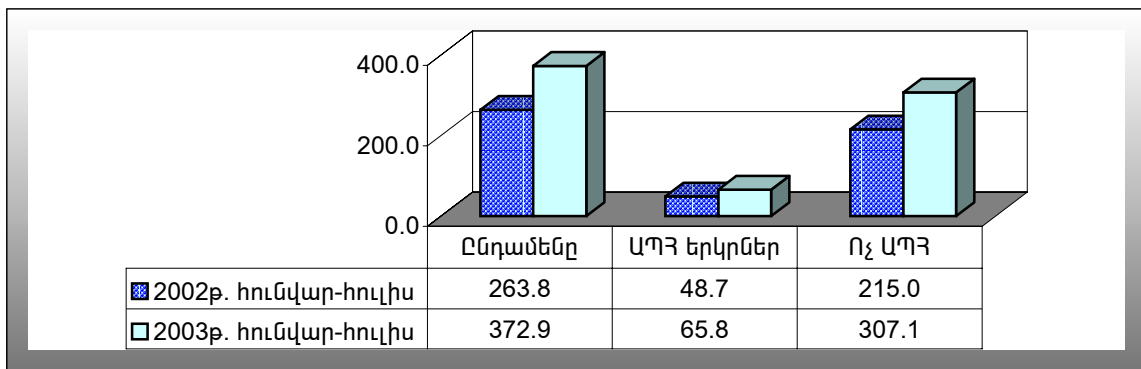
(հազ. դոլար)

	Արտաքին առևտրաշրջանառությունը					Առևտրային հաշվեկշիռը				
	2002թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	Աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	Աճի տեմպը, %
Ը Ն Դ Ա Ս Ե Ն Ը	759151.1	100.0	1099905.1	100.0	144.9	-231579.8	100.0	-354189.4	100.0	152.9
որից՝										
ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	190825.4	25.1	263635.5	24.0	138.2	-93329.1	40.3	-132066.2	37.3	141.5
այդ թվում՝										
Ռուսաստան	125602.3	16.5	179567.3	16.3	143.0	-60949.0	26.3	-87512.6	24.7	143.6
Վրաստան	22479.3	3.0	35067.8	3.2	156.0	-4761.2	2.1	-14761.8	4.2	310.0
ՌԷկրահնա	24244.5	3.2	30736.6	2.8	126.8	-15016.9	6.5	-24016.0	6.8	159.9
Թուրքմենստան	12465.9	1.6	10934.6	1.0	87.7	-11278.8	4.9	-3918.2	1.1	34.7
Ղազախստան	1837.0	0.2	2264.2	0.2	123.3	-835.7	0.4	-609.3	0.2	72.9
Բելառուս	1423.7	0.2	2082.8	0.2	146.3	-148.1	0.1	88.4	0.0	-59.7
ԱՊՀ այլ երկրներ	2772.6	0.4	2982.3	0.3	107.6	-339.5	0.1	-1336.8	0.4	393.8
Ոչ ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	568325.7	74.9	836269.6	76.0	147.1	-138250.7	59.7	-222123.2	62.7	160.7
այդ թվում՝										
ԵՍ երկրներ	252343.4	33.2	331795.7	30.2	131.5	-28651.8	12.4	-61057.4	17.2	213.1
Ավստրիա	2168.2	0.3	2234.3	0.2	103.0	-2088.7	0.9	-2086.0	0.6	99.9
Բելգիա	115368.5	15.2	151487.6	13.8	131.3	4215.8	-1.8	-15410.8	4.4	-365.6
Ֆինլանդիա	1346.6	0.2	1735.0	0.2	128.8	-1214.7	0.5	-1563.1	0.4	128.7
Ֆրանսիա	8124.6	1.1	10807.1	1.0	133.0	-7223.4	3.1	-8743.6	2.5	121.0
Գերմանիա	34916.4	4.6	42458.5	3.9	121.6	-5874.8	2.5	2555.9	-0.7	-43.5
Հունաստան	4546.0	0.6	13197.6	1.2	290.3	-4218.6	1.8	-11550.0	3.3	273.8
Իտալիա	26408.4	3.5	29984.5	2.7	113.5	-13754.0	5.9	-12265.2	3.5	89.2
Լյուքսեմբուրգ	4335.6	0.6	10688.1	1.0	246.5	-4093.7	1.8	-9480.0	2.7	231.6
Նիդերլանդներ	12207.1	1.6	15793.2	1.4	129.4	-917.1	0.4	1458.2	-0.4	-159.0
Սեծ Բրիտանիա	39245.9	5.2	46168.1	4.2	117.6	9985.3	-4.3	1971.0	-0.6	19.7
Իսպանիա	1757.5	0.2	4645.1	0.4	264.3	-1688.7	0.7	-3454.6	1.0	204.6
ԵՍ այլ երկրներ	1918.6	0.3	2596.5	0.2	135.3	-1779.3	0.8	-2489.1	0.7	139.9
Այլ երկրներ	315982.4	41.6	504473.8	45.9	159.7	-109598.9	47.3	-161065.9	45.5	147.0
Իսրայել	67023.8	8.8	190551.7	17.3	284.3	4070.7	-1.8	3640.1	-1.0	89.4
ԱՄՆ	47133.9	6.2	80701.0	7.3	171.2	-3247.2	1.4	-36175.0	10.2	1114.0
ՄԱԷ	32615.0	4.3	43755.4	4.0	134.2	-10956.8	4.7	-20305.1	5.7	185.3
Իրան	50592.2	6.7	42790.7	3.9	84.6	-16025.2	6.9	-22034.3	6.2	137.5
Բուլղարիա	27634.3	3.6	25366.8	2.3	91.8	-25632.2	11.1	-22636.3	6.4	88.3
Թուրքիա	18971.6	2.5	20093.5	1.8	105.9	-18015.9	7.8	-18932.0	5.3	105.1
Շվեյցարիա	13153.6	1.7	32385.4	2.9	246.2	-1197.5	0.5	9797.4	-2.8	-818.2
Ռումինիա	2559.9	0.3	6528.0	0.6	255.0	-2395.0	1.0	-6495.8	1.8	271.2

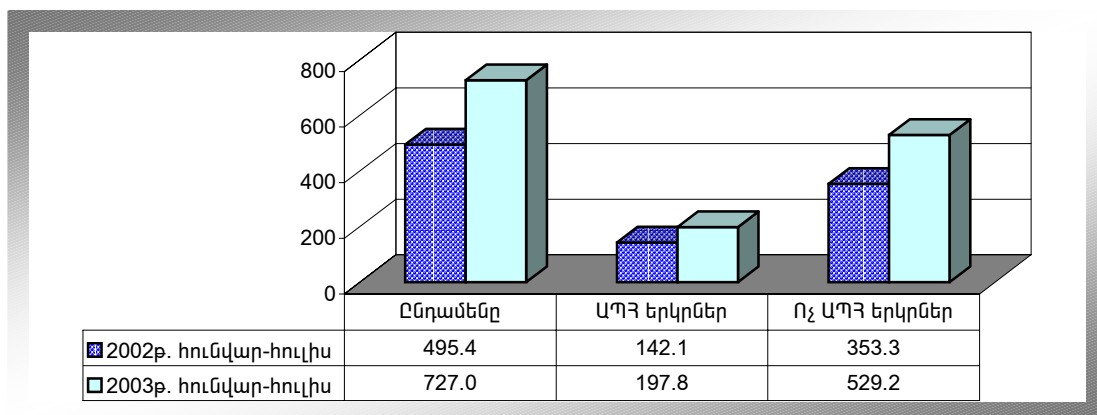
	Արտաքին առևտրաշրջանառությունը					Առևտրային հավելչիչի				
	2002թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	Աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-հուլիս	Տեսակ. կշիռը, %	Աճի տեմպը, %
Զինաստան	7004.0	0.9	7858.6	0.7	112.2	-3734.2	1.6	-4807.3	1.4	128.7
Բրազիլիա	9545.0	1.3	8243.1	0.7	86.4	-9545.0	4.1	-8243.1	2.3	86.4
Կիպրոս	1578.9	0.2	3955.7	0.4	250.5	-1080.0	0.5	-3757.6	1.1	347.9
Ճապոնիա	1057.8	0.1	3924.4	0.4	371.0	379.8	-0.2	-3806.9	1.1	-1002.3
Պանամա	2843.9	0.4	3000.1	0.3	105.5	-2843.9	1.2	-2446.2	0.7	86.0
Հնդկաստան	2320.5	0.3	2723.2	0.2	117.4	-2006.1	0.9	-2721.4	0.8	135.7
Այլ	31947.9	4.2	32596.1	3.0	102.0	-17370.5	7.5	-22142.4	6.3	127.5

Արտահանման և ներմուծման ծավալները 2002 և 2003թթ. հունվար-հուլիսին, ըստ ԱՊՀ և ոչ ԱՊՀ երկրների

Արտահանում (մլն. դոլար)

Ներմուծում (մլն. դոլար)

ՀՀ արտաքին առևտուրը ըստ առանձին երկրների, 2002-2003թթ. հունվար-հուլիսին

Երկրի անվանումը	ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ					ՆԵՐՍՈՒԾՈՒՄ				
	2002		2003		Աճի տեմպը, %	2002		2003		Աճի տեմպը, %
	հունվար-հուլիս		հունվար-հուլիս			հունվար-հուլիս		հունվար-հուլիս		
	արժեքը հազ.դոլար	տես. կշիռը,%	արժեքը, հազ. դոլար	տես. կշիռը,%	արժեքը, հազ.դոլար	տես. կշիռը,%	արժեքը, հազ. դոլար	տես. կշիռը,%		
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	263785.7	100.0	372857.8	100.0	141.35	495365.4	100.0	727047.3	100.0	146.77
որից՝										
ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	48748.1	18.5	65784.7	17.6	134.95	142077.2	28.68	197850.9	27.21	139.26
այդ թվում՝										
Ռուսաստան	32326.7	12.25	46027.4	12.34	142.38	93275.6	18.83	133540.0	18.37	143.17
Վրաստան	8859.1	3.36	10153.0	2.72	114.61	13620.3	2.75	24914.8	3.43	182.92
Ուկրաինա	4613.8	1.75	3360.3	0.90	72.83	19630.7	3.96	27376.3	3.77	139.46
Թուրքմենստան	593.6	0.23	3508.2	0.94	591.04	11872.3	2.40	7426.4	1.02	62.55
Ղազախստան	500.6	0.19	827.5	0.22	165.28	1336.4	0.27	1436.7	0.20	107.51
Բելառուս	637.8	0.24	1085.6	0.29	170.20	785.9	0.16	997.2	0.14	126.89
ԱՊՅ այլ երկրներ	1216.6	0.46	822.7	0.22	67.63	1556.0	0.31	2159.5	0.30	138.78
Ոչ ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	215037.5	81.5	307073.2	82.4	142.80	353288.2	71.3	529196.4	72.8	149.79
այդ թվում՝										
ԵՄ երկրներ	111845.8	42.4	135369.2	36.3	121.03	140497.6	28.4	196426.5	27.0	139.81
Ավստրիա	39.8	0.02	74.1	0.02	186.46	2128.5	0.43	2160.2	0.30	101.49
Բելգիա	59792.2	22.67	68038.4	18.25	113.79	55576.4	11.22	83449.2	11.48	150.15
Ֆինլանդիա	65.9	0.02	86.0	0.02	130.39	1280.6	0.26	1649.0	0.23	128.77
Ֆրանսիա	450.6	0.17	1031.7	0.28	228.96	7674.0	1.55	9775.4	1.34	127.38
Գերմանիա	14520.8	5.50	22507.2	6.04	155.00	20395.6	4.12	19951.3	2.74	97.82
Հունաստան	163.7	0.06	823.8	0.22	503.20	4382.3	0.88	12373.8	1.70	282.36
Իտալիա	6327.2	2.40	8859.7	2.38	140.03	20081.2	4.05	21124.9	2.91	105.20
Լյուքսեմբուրգ	121.0	0.05	604.1	0.16	499.43	4214.6	0.85	10084.1	1.39	239.26
Նիդերլանդներ	5645.0	2.14	8625.7	2.31	152.80	6562.1	1.32	7167.5	0.99	109.23
Սեժ Բրիտանիա	24615.6	9.33	24069.6	6.46	97.78	14630.3	2.95	22098.6	3.04	151.05
Իսպանիա	34.4	0.01	595.3	0.16	1729.80	1723.1	0.35	4049.9	0.56	235.03
ԵՄ այլ երկրներ	69.7	0.03	53.7	0.01	77.12	1848.9	0.37	2542.8	0.35	137.53
Այլ երկրներ	103191.7	39.1	171704.0	46.1	166.39	212790.6	43.0	332769.9	45.8	156.38
Իսրայել	35547.2	13.48	97095.9	26.04	273.15	31476.6	6.35	93455.8	12.85	296.91
ԱՄՆ	21943.4	8.32	22263.0	5.97	101.46	25190.6	5.09	58438.0	8.04	231.98
ՄԱԷ	10829.1	4.11	11725.1	3.14	108.27	21785.9	4.40	32030.3	4.41	147.02
Իրան	17283.5	6.55	10378.2	2.78	60.05	33308.7	6.72	32412.5	4.46	97.31
Բուլղարիա	1001.1	0.38	1365.3	0.37	136.38	26633.3	5.38	24001.6	3.30	90.12
Թուրքիա	477.8	0.18	580.8	0.16	121.54	18493.7	3.73	19512.7	2.68	105.51
Շվեյցարիա	5978.1	2.27	21091.4	5.66	352.81	7175.5	1.45	11294.0	1.55	157.40
Ռումինիա	82.5	0.03	16.1	0.00	19.54	2477.5	0.50	6511.9	0.90	262.84
Չինաստան	1634.9	0.62	1525.7	0.41	93.32	5369.1	1.08	6333.0	0.87	117.95
Բրազիլիա	0.0	0.00	0.0	0.00	~	9545.0	1.93	8243.1	1.13	86.36
Կիպրոս	249.5	0.09	99.1	0.03	39.71	1329.4	0.27	3856.6	0.53	290.09
Ճապոնիա	718.8	0.27	58.7	0.02	8.17	339.0	0.07	3865.7	0.53	1140.36
Պանամա	0.0	0.00	276.9	0.07	~	2843.9	0.57	2723.2	0.37	95.76
Հնդկաստան	157.2	0.06	0.9	0.00	0.56	2163.3	0.44	2722.3	0.37	125.84
Այլ	7288.7	2.76	5226.8	1.40	71.71	24659.2	4.98	27369.2	3.76	110.99

ՀՀ արտաքին առևտուրը 2003թ. հունվար-հունիսին, ըստ առանձին երկրների¹

Երկրի անվանումը	ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ			ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ			Առևտրային հաշվեկշիռը, հազ.դոլար
	արժեքը		տեսակ. կշիռը, %	արժեքը		տեսակ. կշիռը, %	
	մլն. դրամ	հազ.դոլար		մլն. դրամ	հազ. դոլար		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	183216.1	312393.8	100.0	353424.8	602768.0	100.0	-290374.14
որից՝							
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	34296.49	58460.63	18.71	98408.06	167898.30	27.85	-109437.67
Ռուսաստան	23732.3	40454.4	12.95	69183.4	118058.4	19.59	-77604.02
Վրաստան	5480.0	9343.9	2.99	11540.2	19679.8	3.26	-10335.83
Թուրքմենստան	1922.6	3276.7	1.05	3756.5	6407.2	1.06	-3130.52
Ուկրաինա	1835.1	3127.5	1.00	12016.8	20493.9	3.40	-17366.44
Ղազախստան	467.1	795.4	0.25	447.7	763.9	0.13	31.52
Բելառուս	415.6	706.6	0.23	454.4	775.0	0.13	-68.34
ԱՊՀ այլ երկրներ	443.7	756.1	0.24	1009.0	1720.1	0.29	-964.03
Ոչ ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	148919.6	253933.2	81.29	255016.7	434869.7	72.15	-180936.48
այդ թվում՝							
ԵՄ երկրներ	68593.8	116965.2	37.44	95343.5	162530.5	26.96	-45565.26
Ավստրիա	42.5	72.5	0.02	1195.2	2034.6	0.34	-1962.13
Բելգիա	34815.4	59373.6	19.01	39696.2	67655.5	11.22	-8281.85
Ֆինլանդիա	50.5	86.0	0.03	846.0	1443.3	0.24	-1357.38
Ֆրանսիա	507.7	865.8	0.28	5333.4	9100.3	1.51	-8234.50
Գերմանիա	10255.4	17482.2	5.60	9106.1	15520.5	2.57	1961.71
Հունաստան	425.7	725.6	0.23	5840.6	9969.5	1.65	-9243.93
Իտալիա	4513.5	7695.1	2.46	9837.1	16775.1	2.78	-9080.02
Լյուքսեմբուրգ	292.2	498.6	0.16	4388.7	7481.1	1.24	-6982.48
Նիդերլանդներ	3713.0	6332.1	2.03	3835.4	6540.2	1.09	-208.14
Մեծ Բրիտանիա	13664.1	23299.8	7.46	12455.4	21222.3	3.52	2077.50
Իսպանիա	308.0	524.2	0.17	1443.8	2460.2	0.41	-1935.98
ԵՄ այլ երկրներ	5.8	9.8	0.00	1365.6	2327.9	0.39	-2318.05
Այլ երկրներ	80325.8	136968.0	43.84	159673.2	272339.2	45.18	-135371.22
Իսրայել	45358.3	77373.8	24.77	46180.3	78775.2	13.07	-1401.42
ԱՄՆ	9530.2	16247.1	5.20	27331.7	46582.5	7.73	-30335.42
ՄԱԷ	4839.0	8245.1	2.64	15839.7	27052.7	4.49	-18807.63
Իրան	5115.1	8713.8	2.79	15625.1	26642.9	4.42	-17929.19
Բուլղարիա	791.6	1347.9	0.43	10650.1	18160.0	3.01	-16812.09
Թուրքիա	274.4	467.8	0.15	9196.7	15691.3	2.60	-15223.53
Շվեյցարիա	10913.9	18599.5	5.95	5917.6	10087.2	1.67	8512.27
Ռումինիա	5.7	9.8	0.00	3236.3	5514.1	0.91	-5504.30
Չինաստան	595.2	1015.1	0.32	3197.7	5445.3	0.90	-4430.14
Բրազիլիա	0.0	0.0	0.00	2708.4	4636.9	0.77	-4636.93
Կիպրոս	51.7	88.4	0.03	2057.3	3509.0	0.58	-3420.69
Ճապոնիա	31.3	53.3	0.02	1939.3	3303.4	0.55	-3250.04
Պանամա	162.4	276.9	0.09	1595.9	2723.2	0.45	-2446.22
Հնդկաստան	0.1	0.2	0.00	1326.6	2261.1	0.38	-2260.95
Այլ	2656.8	4529.4	1.45	12870.6	21954.3	3.64	-17424.92

¹ Տեխնիկական պատճառով պայմանավորված, «ՀՀ արտաքին առևտուրը, ըստ առանձին երկրների, 2003թ. հունվար-հունիսին» աղյուսակում թույլ էր տրված վրիպակ: ՀՀ ԱԿԾ-ն հայցում է սպառողների ներողամտությունը և ստորև այն ամբողջությամբ ներկայացնում է ճշգրտված տեսքով:

**Արտահանման և ներմուծման ծավալներն ու տեսակարար կշիռները
2003թ. հունվար-հուլիսին, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի¹**
(*ըստ բեռնամաքսային հայտարարագրերի, առանց ֆիզիկական
անձանց կողմից կազմակերպված առևտրի տվյալների*)

Մարզեր	Արտահանում			Ներմուծում		
	ա ռ ժ Ե ք ը		տեսակ. կշիռը,%	ա ղ ժ Ե ք ը		տեսակ. կշիռը,%
	մլն.դրամ	հազ. դոլար		մլն. դրամ	հազ. դոլար	
Ընդամենը ՀՀ	212447.3	363837.8	100.0	413826.7	706260.4	100.0
ք. Երևան	75193.5	128238.2	35.2	254609.8	433513.3	61.4
Արագածոտն	141.8	240.9	0.1	1519.7	2614.5	0.4
Արարատ	1900.8	3291.4	0.9	4606.1	7944.6	1.1
Արմավիր	680.3	1168.6	0.3	3030.6	5204.6	0.7
Շիրակ	519.4	884.3	0.2	5493.8	9331.7	1.3
Վայոց ձոր	570.5	996.3	0.3	1178.6	2024	0.3
Տավուշ	302.7	528.5	0.1	504.0	860.3	0.1
Սյունիք	23525.4	40089.1	11.0	17127.0	29412.6	4.2
Գեղարքունիք	405.8	691.3	0.2	4832.6	8278.5	1.2
Լոռի	6903.5	11689.2	3.2	5289.0	9007.4	1.3
Կոտայք	102303.6	176020	48.4	115635.5	198068.9	28.0

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը²

**2002 և 2003թթ. հունվար-հուլիսի արտահանման և ներմուծման
ծավալների համեմատական տվյալներն ըստ ապրանքախմբերի**

(հազ. դոլար)

	Արտահանում			Ներմուծում		աճի տեմպը, %
	2002թ. հունվար- հուլիս	2003թ. հունվար- հուլիս	աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար- հուլիս	2003թ. հունվար- հուլիս	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	263785.7	372857.8	141.35	495365.4	727047.3	146.77
այդ թվում՝						
կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	1184.9	3095.2	261.22	15605.7	18610.8	119.26
բուսական ծագման արտադրանք	1145.9	1547.7	135.06	44417.2	38759.6	87.26
կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	0.6	17.5	2991.44	10154.8	13862.5	136.51
պատրաստի սննդի արտադրանք	27423.2	29091.2	106.08	39712.4	47365.3	119.27
հանքահումքային արտադրանք	24939.4	24504.7	98.26	82089.8	101596.2	123.76
քիմիայի և դրա հետ կապված արդյունա- բերության ճյուղերի արտադրանք	1031.1	1005.1	97.47	33262.9	52263.9	157.12
պլաստմասսա և դրանցից իրեր,կաուչուկ և ռետինե իրեր	2643.0	732.1	27.70	11474.7	13784.1	120.13
կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	297.9	283.3	95.10	744.9	461.7	61.98
փայտ և փայտյա իրեր	405.5	829.2	204.51	3917.1	3947.1	100.77
թուղթ և թղթից իրեր	502.3	271.3	54.02	10166.2	10759.3	105.83
մանածագործական իրեր	16341.0	14574.1	89.19	19723.5	20267.8	102.76
կոշիկեղեն, գլխարկներ, հովանոցներ	304.2	168.8	55.51	2197.9	2239.0	101.87
իրեր քարից, գիպսից,ցեմենտից	757.8	746.3	98.48	9114.6	10278.1	112.77
թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, թանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	136103.3	208162.6	152.94	97286.4	213987.7	219.96

¹ Արտահանման և ներմուծման ծավալների բաշխումը մարզերի իրականացվել է ըստ կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության իրականացման վայրի:

² Ապրանքների դասակարգումն իրականացվել է ըստ ԱՊՀ երկրների ,Արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի (ԱՏԳ ԱԱ) բաժինների:

4.ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

	Արտահանում			Ներմուծում		աճի տեմպը, %
	2002թ. հունվար-հուլիս	2003թ. հունվար-հուլիս	աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-հուլիս	2003թ. հունվար-հուլիս	
ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	23625.2	49311.9	208.73	27099.0	47901.7	176.77
մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	11782.9	11635.6	98.75	52723.8	69121.8	131.10
վերգետնյա, օդային և ջրային տրանսպորտի միջոցներ	4953.9	8504.9	171.68	19758.8	35585.7	180.10
սարքեր և ապարատներ	9624.6	17323.6	179.99	10545.0	19231.1	182.37
տարբեր արդյունաբերական ապրանքներ	574.8	888.6	154.60	5368.7	6778.2	126.25
արվեստի ստեղծագործություններ	144.3	164.0	113.65	2.1	245.59	117 անգ.